

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie ze skargi Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]"
w S. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
z dnia 22 września 2017 r., sygn. akt IV Ca (...)
w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w S.
przeciwko E. C. i M. C.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 grudnia 2020 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi;**
- 2) oddala wniosek pozwanych o zasądzenie na ich rzecz
od powódki zwrotu kosztów postępowania wywołanych
wniesioną skargą.**

UZASADNIENIE

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.).

W judykaturze, przy aprobacie Trybunału Konstytucyjnego, utrwaliło się stanowisko, że niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. jest tylko takie orzeczenie, którego nieprawidłowość ma charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, nr 8, poz. 97 oraz wyroki Sądu

Najwyższego: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174 i z dnia 13 stycznia 2017 r., III CNP 3/16, nie publ.). Oznacza to, że orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności.

Istotą władzy sądowniczej jest orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od wewnętrznego przekonania sędziego oraz jego swobody w ocenie praw i faktów stanowiących przedmiot sporu. Treść orzeczenia zależy również od wyników wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu i przyjętych metod. W związku z tym, może istnieć wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy cechuje subiektywizm (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 7 lipca 2006 r. I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 oraz z dnia 13 maja 2009 r. IV CNP 122/08, nie publ.).

Celem wstępnej selekcji w odniesieniu do tego rodzaju środka prawnego, przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywista bezzasadność skargi, jako kryterium dozwolonego wyłączenia zachodzi, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Innymi słowy, ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14, nie publ.).

Powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa „[...]” w S. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 września 2017 r. (sygn. akt IV Ca (...)), zaskarżając go w całości. Jako podstawy skargi powódka wskazała naruszenie przez Sąd drugiej instancji:

1. przepisów postępowania, tj.: - art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. oraz w zw. z art. 380 k.p.c., a także - art. 380 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. oraz w zw. z 391 k.p.c. Ponadto powódka zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty;

2. przepisów prawa materialnego, tj.: art. 1 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o uporządkowaniu stosunków kredytowych, art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, art. 208 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w brzmieniu obowiązującym w 1989 r. oraz art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, a także art. 2 ust. 4) w zw. z art. 4 ust. 5 pkt 6) oraz w zw. z art. 7 i nast. ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych.

W okolicznościach sprawy, analiza powołanych przez skarżącą przepisów procesowych, których naruszenia miał dopuścić się Sąd Okręgowy, wskazuje, że celem powódki jest wykazanie, że oddalenie jej wniosku dowodowego w postaci opinii dodatkowego biegłego ds. rachunkowości uniemożliwiło jej wykazanie wysokości dochodzonego roszczenia oraz skutkowało naruszeniem powołanych w skardze przepisów prawa materialnego, co finalnie miało doprowadzić do nierozpoznania istoty sprawy.

Zestawienie przytoczonych przez powódkę podstaw z uzasadnieniem zaskarżonego orzeczenia jednoznacznie wskazuje, że jej skarga jest oczywiście bezzasadna.

Sąd Okręgowy wskazując, że powódka dochodzi rekompensaty czy też zwrotu kwot wyłożonych za pozwanych - co stanowi faktyczną podstawę powództwa - uzasadnił kierunek prowadzonego postępowania dowodowego i wyjaśnił, dlaczego oparł się na pisemnej opinii biegłego - E.G. oraz ustnych wyjaśnieniach do tej opinii złożonych na rozprawie odwoławczej w dniu 22 września 2017 r. Wynikiem tego postępowania było ustalenie przez Sąd, że sposób prowadzenia księgowości przez powódkę w przedmiotowym okresie (także przez bank finansujący przedsięwzięcie) w powiązaniu z brakami w dokumentacji finansowo - księgowej zaoferowanej przez powódkę czynią niemożliwym udowodnienie, że kwoty dochodzone w badanej sprawie w wysokości określonej w pozwie rzeczywiście są powódce należne. Mając na względzie tę okoliczność Sąd Okręgowy stwierdził, że nie było potrzeby powoływania kolejnego biegłego. Dodatkowo Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w tak ustalonym stanie faktycznym bez znaczenia pozostaje przyjęta podstawa prawna determinująca metodę wyliczenia, skoro zweryfikowanie istnienia należności powódki za precyzyjnie określony w pozwie okres, w oparciu o dokumentację zaoferowaną przez powódkę jest niemożliwe.

Zaprezentowana przez Sąd Okręgowy argumentacja, wbrew twierdzeniom skarżącej, jednoznacznie wskazuje, że Sąd ten rozpoznał istotę sprawy. Rozważył on bowiem przedstawione przez powódkę żądanie, a rozstrzygnięcie zawarte w orzeczeniu odnosi się do tego co było przedmiotem sprawy. Na marginesie zauważyć należy, że łączenie nierozpoznania istoty sprawy z zarzucanym przez powódkę naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. jest chybione i jest próbą obejścia art. 424⁴ k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Mając na względzie, że powódka nie przedstawiła w skardze wyводу prawnego zawierającego argumenty świadczące o tym, że zaskarżony wyrok jest niewątpliwie sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo że został wydany w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa należało odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

W postępowaniu wszczętym w wyniku skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w zakresie nieuregulowanym mają odpowiednie zastosowanie, według art. 424¹² k.p.c., przepisy o postępowaniu kasacyjnym, w tym art. 398⁷ § 1 k.p.c., zgodnie z którym po doręczeniu odpisu skargi kasacyjnej strona przeciwna może w terminie dwutygodniowym wnieść pisemną odpowiedź na skargę kasacyjną. Odpowiedź na skargę pozwanych, z której wniesieniem wiąże się możliwość żądania zwrotu kosztów postępowania, została zwrócona zarządzeniem Przewodniczącego Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 lutego 2019 r. (k. 50). Za odpowiedź na skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem nie może być uznane pismo procesowe pełnomocnika pozwanych z dnia 10 kwietnia 2019 r. wniesione bezpośrednio do Sądu Najwyższego (k. 62) już po upływie terminu przewidzianego w art. 398⁷ § 1 w zw. z art. 424¹² k.p.c. (doręczenie odpisu skargi pozwany nastąpiło w dniu 6 i 11 lutego 2019 r. - k. 31 i 32).

Z tych względów został oddalony zawarty w tym piśmie wniosek o zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania wywołanych wniesioną skargą.

jw